

**Verslag van de informateur
gemeenteraadsverkiezingen 2014
gemeente Goes
26 maart 2014**

Inleiding

Op woensdag 19 maart 2014 hebben gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. In Goes heeft 58% van de kiesgerechtigden gestemd. De uitslag van de verkiezingen is op vrijdag 21 maart door het hoofdstembureau als volgt bepaald:

CDA	7 zetels
SGP	4 zetels
SP	3 zetels
VVD	3 zetels
D66	3 zetels
PvG	2 zetels
PvdA	2 zetels
GL	1 zetel

Voorafgaande aan de verkiezingen zijn er in het presidium procesafspraken gemaakt over de collegeonderhandelingen. Deze procesafspraken zijn als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Overeenkomstig stap 1 is de uitslag van deze verkiezingen besproken op donderdag 20 maart 2014 in een openbare, zogenaamde, duidingsvergadering van de gemeenteraad.

Elke raadsfractie heeft haar eerste reactie op de uitslag gegeven.

Het is goed gebruik dat de grootste partij het voortouw neemt in het proces om te komen tot een nieuw college.

Door de heer De Bat (CDA) is voorgesteld een externe informateur gesprekken te laten voeren met alle fracties, omdat de verkiezingsuitslag niet in één oogopslag leidt tot een vanzelfsprekende coalitie. Handleiding voor deze gesprekken zijn de vragen, zoals genoemd onder stap 2 in het document met procesafspraken.

Op initiatief van de heer Bruring (GL) is ook het onderwerp financiën toegevoegd als besprekspunt. Dit om evenals vier jaar terug te komen tot een financieel kader voor de college onderhandelingen.

De opdracht aan de informateur is om de mogelijkheden te onderzoeken die er zijn om te komen tot een stabiele coalitie, die recht doet aan de verkiezingsuitslag.

De partijen in de gemeenteraad stemmen met dit voorstel in.

De informateur is op vrijdag 21 maart 2014 begonnen met zijn activiteiten. Hij is hierbij ondersteund door de heer Ronald van Velzen, één van de adjunct-griffiers.

Ter voorbereiding op de gesprekken met de politieke fracties, zijn gesprekken gevoerd met de burgemeester, de gemeentesecretaris en de raadsgriffier.

De gesprekken met de verschillende fracties hebben plaatsgevonden op vrijdag 21 maart, zaterdag 22 maart en maandag 24 maart 2014.

De bevindingen van de informateur laten zich in twee delen splitsen.

Het eerste deel betreft een opsomming van onderwerpen, die de informateur aanbeveelt om in een nieuw collegeprogramma aan de orde te laten komen. In Goes is de bestaande politieke cultuur gericht op het zoeken van zoveel mogelijk consensus over het te voeren beleid. Bij aanvang van een nieuwe raadsperiode kan door een nieuw college hier op in worden gespeeld door in een coalitieakkoord ook aandacht te besteden aan onderwerpen, die door niet collegepartijen belangrijk worden geacht. Deze betrokkenheid van de gehele gemeenteraad bij bepaalde onderwerpen kan verder worden versterkt door hierbij expliciet de kaderstellende rol van de raad te benoemen.

Het tweede deel betreft het advies inzake de vorming van een nieuw college en de omvang hiervan.

Verhouding raad en college

In alle gesprekken is de vraag gesteld of de verhouding tussen de gemeenteraad en het college nadere bespreking of aanpassingen vraagt.

In het algemeen zijn de partijen tevreden over de verhouding tussen de raad en college. Vanzelfsprekend is er best wel eens wat te noemen, maar dat zijn meer incidenten. Er is sprake van openheid en wederzijds respect.

Genoemd zijn wel:

- De periode waarin collegepartijen een kennisvoorsprong hebben, is soms weleens erg lang;
- Het wordt op prijs gesteld als portefeuillehouders meer gebruik maken van de gelegenheid om de raad bij te praten (actief te informeren) over grote onderwerpen en ontwikkelingen in een gemeenschappelijke regeling en daarmee niet te wachten tot bijvoorbeeld een jaarverslag;
- Er mag meer onderscheid gemaakt worden tussen informatie die vertrouwelijk is of niet. Een enkele alinea in een brief die beschouwd moet worden als vertrouwelijk kan er toe leiden dat een lange brief als geheel dit stempel krijgt. Dat is niet nodig en niet wenselijk.

Gelukkig is het gemeentebestuur, waarbij de aandachtspunten in de verhouding tussen raad en college niet meer zijn dan dit.

Deel I: Advies inzake onderwerpen voor het collegeprogramma

Een belangrijk deel van de gesprekken is gegaan over de belangrijkste punten van partijen voor een toekomstig college. Vanzelfsprekend worden door alle partijen veel onderwerpen genoemd in de verkiezingsprogramma's, maar gevraagd is om een politieke prioritering. Deze inbreng is gebundeld onder een aantal overkoepelende thema's. Ik heb er naar gestreefd om niet de nadruk te leggen op een zo'n compleet mogelijk overzicht, maar op het benoemen van de politieke vraagstukken. Mijn advies is om deze thema's mee te nemen in het collegeprogramma, zodat dit programma voor veel partijen herkenbaar is en er wordt bijgedragen aan consensus in de raad.

Er zijn twee onderwerpen, die door alle fracties nadrukkelijk zijn benoemd. De financiële situatie van de gemeente en de decentralisaties in het sociale domein. Mijn advies is om voor beide onderwerpen voluit recht te doen aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad en hierbij alle partijen te betrekken.

Financiën

Alle raadsfracties hebben hun zorgen geuit over de financiële positie van de gemeente Goes. De brief van 20 maart 2014 geeft hiertoe ook aanleiding. Het financiële meerjarenperspectief is dat vanaf 2015 er een tekort is van meer dan 1 miljoen. Daarnaast zijn er nog ontwikkelingen inzake het Deltadividend, onderhoud gebouwen, parkeergelden en herverdeling gemeentefonds, waardoor dit tekort verder kan oplopen richting 4 miljoen. Keuzes inzake het onderhoud van gebouwen en de parkeergelden kunnen de bezuinigingsopgave verkleinen. Hierbij is dan nog geen rekening gehouden met het creëren van ruimte voor nieuw beleid. Overwogen kan worden om te volstaan met het inzetten van het mogelijke rekeningresultaat 2013 hiervoor.

Ik adviseer om binnen twee weken na start van de formatie een financieel kader college onderhandelingen aan de gemeenteraad voor te leggen.

In het collegeprogramma kan vervolgens nadere uitspraken worden gedaan over bezuinigingen, belastingdruk, financiële cyclus en schuldpositie.

De schuldpositie van de gemeente Goes is nadrukkelijk aan de orde gekomen in de gesprekken. De VNG adviseert om 130% van de omvang van de begroting als absolute limiet te benoemen. In Goes is deze schuldpositie 122%. Ook na verwerking van de investeringen in afslag A58 en spoorproject neemt de schuldpositie af tot ca. 109% in 2018. De vraag moet beantwoord worden of een snellere afbouw wenselijk is.

Een specifieke vraag is of de toename van de gemeentelijke begroting door decentralisaties van invloed moet zijn op het beleid ten aanzien van de schuldpositie.

Het belang van een goed functionerende financiële administratie en cyclus is groot in relatie tot taken en projecten met risico's. De geldt in het bijzonder voor de bovengenoemde decentralisaties, de Goese Schans en de grote projecten als de afslag A58 en het spoorproject.

Van ambtelijke zijde is aangegeven dat er een advies gereed ligt over uitgaven, waarop naar ambtelijke opvatting mogelijkheden liggen voor besparingen. Over deze suggesties kan een politieke afweging worden gemaakt, in combinatie met de eigen prioriteiten. Een behoorlijk aantal reeds genomen bezuinigingsbesluiten moet nog worden geëffectueerd.

Veel fracties zijn willen geen verhoging van de gemeentelijke belastingen met meer dan met de inflatiecorrectie. In de afgelopen jaren is dat veelal vastgesteld op 2%. Er lijkt overigens ruimte om wel te kijken naar verschuivingen tussen de gemeentelijke belastingen. De kostendekkendheid van de leges moet worden bezien. Het verdient aanbeveling over deze zaken een uitspraak te doen in het financiële kader.

Sociaal Domein

Er is veelvuldig gesproken over het sociale domein in volle omvang (Jeugdzorg, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Participatiewet). Hiervoor worden middelen vanuit het Rijk beschikbaar gesteld, maar de vraag is of deze toereikend zullen zijn. In de begroting is structureel een extra budget hiervoor opgenomen van €750.000,-. Juist omdat de regeling en de omvang van de bezuinigingen nog niet duidelijk zijn, is niet uitgesloten dat er op deze taken nieuwe tekorten ontstaan. Veel winst wordt gedacht te kunnen worden geboekt bij het terugdringen van de bureaucratie. Het is een politieke vraag of het eventuele tekort opgelost wordt binnen het sociale domein zelf of dat er ook elders naar middelen wordt gezocht.

Met name bij de decentralisatie van de WMO is een grote korting op het budget voor huishoudelijke hulp in het kabinetsvoorstel opgenomen. Algemeen wordt onderkend dat de omvang van deze korting het hart van de regeling treft. Indien de bezuiniging door het parlement niet wordt teruggebracht naar ca 20% ontstaat er ook in Goes een verschil van inzicht over de vraag hoe dit moet worden opgelost.

Andere politieke vraagstukken zijn de invulling van de faciliterende of coördinerende rol van de gemeente. Er lijkt overeenstemming dat de gemeente niet zelf zorg gaat verlenen.

Tenslotte zijn er zorgen over de uitvoering van de jeugdzorg vanaf 1 januari 2015, mede door onduidelijkheden die nog bestaan en signalen uit het veld.

Bijzondere aandacht vraagt verder de afstemming tussen zorg en hulp, alsmede de preventie.

De impact van deze decentralisaties en het directe belang van veel Goese burgers hierbij zijn groot. Om deze redenen is het belangrijk dat de gemeenteraad van Goes hierin zijn kaderstellende rol kan vervullen.

Binnenstad

Een goed functionerende binnenstad wordt door alle partijen gezien als van groot maatschappelijk en economisch belang voor Goes.

In het collegeprogramma moet richting worden gegeven over de vraag of bij de ontwikkeling van de binnenstad de gemeente (waar nodig) meer faciliterend/activerend/ordenend moet optreden of juist zich moet beperken tot kaderstellend optreden en de individuele ondernemer zelf over zaken te laten beslissen.

De verkiezingsuitslag spreekt in de richting van een actievere houding.

Aanpalend hieraan is het nodig om de afspraken over stichting marketing Goes te bezien. Over de omvang van het budget, taakverdeling tussen gemeenten en stichting en takenpakket van de stichting wordt verschillend gedacht.

De meningen over coffeeshops lopen uiteen, maar de gemeenschappelijke deler zit in de zorg over een (eventuele) toename van de straathandel. Regelgeving op dit gebied is vooral een taak voor de Rijksoverheid. Nagedacht moet worden over de vraag naar wenselijkheid en mogelijkheden voor de afbouw van de huidige voorzieningen.

Meer dan in het verleden is er aandacht bij partijen voor preventie van alcoholmisbruik. Dit verdient uitwerking in het collegeprogramma.

De discussie over de zondagsrust wordt toegespitst op drie onderwerpen: openingstijden supermarkten, koopzondagen en evenementen op zondag. Het is van belang deze discussie niet een gehele raadsperiode terug te laten komen. Dit leidt af van andere belangrijke vraagstukken in de binnenstad, zoals tegen gaan van de leegstand. Los van een conjuncturele oorzaak (economische crisis) speelt hierbij ook een structurele factor een belangrijke rol (verandering bestedingspatroon). Structurele veranderingen laten zich niet oplossen door tijdelijke maatregelen. Diverse partijen hebben voorstellen gepresenteerd gedurende de verkiezingen.

Een laatste aandachtspunt voor de binnenstad betreft het parkeren. Dit is een onderwerp dat overigens ook voor andere gebieden in Goes speelt. In de hiervoor genoemde brief van 20 maart 2014 wordt een actieplan c.q. parkeerbeleidsplan aangekondigd. Dit is een verstandige aanpak voor een onderwerp met belangrijke maatschappelijke en financiële betekenis.

Economie en werkgelegenheid

De politieke discussie rond economie en werkgelegenheid lijkt zich toe te spitsen op de ontwikkeling van De Poel V. Maar in het algemeen geven de fracties aan dat er pas bouwrijp gemaakt moet worden op het moment dat er vraag is. In De Poel is er momenteel nog ca. 13 ha beschikbaar. De laatste jaren is er weinig bedrijventerrein verkocht. De echte vraag is dus wanneer er weer geïnvesteerd gaat worden in grondaankopen en welke maatregelen en worden genomen om dit zo voordelig mogelijk te doen. Moet er gebruik worden gemaakt van de wet voorkeursrecht gemeenten?

Overigens is het goed om aan het begin van deze raadsperiode ook stil te staan bij de posities en risico's in het grondbedrijf.

Uit allerlei onderzoeken blijkt steeds weer dat het faciliteren van de reeds aanwezige bedrijven cruciaal is voor het consolideren en zo mogelijk uitbreiden van werkgelegenheid. Dit vraagt aandacht. Het aanbestedingsbeleid kan hierbij wellicht helpen. Aan de andere kant wordt gevraagd na te denken over mogelijkheden om bedrijventerreinen sneller te verkopen als middel om de werkgelegenheid te stimuleren. Een economische kansnotitie is reeds beschikbaar.

De wisselwerking tussen werkgelegenheid en regelgeving in het sociale domein wordt steeds belangrijker. Politieke vraagstukken hierbij zijn onder meer de mate van maatwerk in de reïntegratie, het verdringingsvraagstuk en de overweging om een

tegenprestatie te vragen van burgers die een uitkering krijgen: is dat het 'voor wat, hoort wat' principe of omdat het bijdraagt aan het sneller verkrijgen van werk.

Ruimtelijke kwaliteit en Infrastructuur

Mensen van binnen en buiten Goes waarderen de gemeente omdat deze een verzorgde uitstraling heeft. De ruimtelijke kwaliteit in combinatie met toereikend onderhoud aan groen, gebouwen en straten wordt positief beoordeeld. Dit geldt zeker ook voor de binnenstad. Hiervoor moet aandacht zijn bij het invullen van bezuinigingen. In de verkiezingsperiode is juist aandacht gevraagd voor plaatsen waar dit niet zo is (zwerfafval).

De komende raadsperiode worden grote infrastructurele projecten uitgevoerd, zoals de realisatie van de afslag A58 en het spoorproject. Dit leidt tot veranderende verkeersstromen binnen de stad. Daarmee ontstaat in de tweede helft van de komende raadsperiode een natuurlijk moment om het GVVP te actualiseren. Bij deze bijstelling moet ook gekeken worden naar de noodzaak vanuit verkeersveiligheid en behoeften aan nieuwe infrastructuur in de dorpen.

Er is veel geïnvesteerd in de fietsinfrastructuur in Goes. Gelet op de toename van het gebruik van (elektrische) fietsen verdient het aanbeveling om te kijken naar ontbrekende schakels, onveilige plekken en stallingmogelijkheden.

Ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid zijn verbonden met elkaar. Er zijn in het land diverse voorbeelden van financiële arrangementen om huizen die staan te verpauperen aan te pakken en energiezuiniger te maken. Dit stimuleert de groene economie en werkgelegenheid. Hier liggen kansen.

Maatschappelijk overleg

De maatregelen die voortkomen uit afspraken in het collegeakkoord over de verschillende onderwerpen zijn van grote betekenis voor diverse organisaties. Ik beveel aan om voor afronding van de onderhandelingen met deze organisaties is gesprek te gaan. Dit kan in belangrijke mate bijdragen aan de kwaliteit van de voorstellen, maar met name ook de wijze en snelheid waarmee deze geïmplementeerd kunnen worden.

Deel II: Advies inzake de coalitievorming

De opdracht aan de informateur is om de mogelijkheden te onderzoeken die er zijn om te komen tot een stabiele coalitie, die recht doet aan de verkiezingsuitslag.

Het recht doen aan de verkiezingsuitslag kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd.

Een eerste interpretatie is het percentage stemmen vertaald naar zetels, dat partijen hebben gekregen. Recht doen aan de verkiezingsuitslag betekent dan in eerste instantie zoeken naar een coalitie tussen de grotere partijen, dat wil zeggen partijen met meer dan drie zetels.

CDA	24,6 %	7 zetels
SGP	13,7 %	4 zetels
SP	13,6 %	3 zetels
VVD	13,2 %	3 zetels
D66	11,4 %	3 zetels
PvG	9,5 %	2 zetels
PvdA	8,8 %	2 zetels
GL	4,8 %	1 zetel

Een tweede interpretatie is het percentage stemmen dat partijen hebben gewonnen ten opzichte van de vorige verkiezingen. Recht doen aan de verkiezingsuitslag betekent dan in eerste instantie zoeken naar een coalitie tussen de partijen die zetel- en/of stemmenwinst hebben geboekt.

Het eenduidig hiervan kunnen beoordelen, wordt bemoeilijkt door de uittreding van enkele leden uit de PvdA-fractie, die met elkaar de Partij voor Goes hebben opgericht.

	2014	2010	verschil				
SP	13,6	9,6	+ 4,0				
CDA	24,6	21,8	+ 2,8				
D66	11,4	10,2	+ 1,2				
SGP	13,7	13,5	+ 0,2	PvG	9,5	0	+ 9,5
GL	4,8	8,3	- 3,5	PvdA	8,8	18,1	- 9,3
VVD	13,2	18,1	- 4,9				

Deze twee meest gangbare interpretaties bieden partijen mogelijkheden om een eigen redering op te bouwen voor hun voorkeurscoalitie.

In bijna alle gesprekken die zijn gevoerd om te komen tot een advies, is door partijen dan ook de meeste nadruk gelegd op het aspect dat er stabiel college moet komen. Daarvoor wordt gekeken naar partijen met ten minste 3 zetels.

Voor een stabiel college dient aan enkele voorwaarden te worden voldaan.

- De college vormende partijen moeten met elkaar een meerderheid hebben in de gemeenteraad bij voorkeur van meer dan één stem;

- De college vormende partijen moeten met elkaar een programma opstellen, waarin iedere deelnemende partij zich in voldoende mate herkent. Ook moeten de afspraken van dien aard zijn, dat geen van de partijen zichzelf ‘geweld moet aandoen’ om de afspraken naar de eigen achterban en naar buiten toe te verdedigen;
- De personen die namens de college vormende partijen toetreden tot het college moeten goed met elkaar overweg kunnen gebaseerd op wederzijds vertrouwen en respect;
- De fracties in de gemeenteraad van de college vormende partijen moeten in voldoende mate in staat zijn om het gevoerde beleid te ondersteunen en te verdedigen en waar nodig in te spelen om de dynamische ontwikkelingen in deze tijd.

In de gesprekken is herhaaldelijk naar voren gebracht de waardering voor de daadkracht, kennis en werkwijze van de zittende wethouders, die opnieuw hiervoor kandidaat zijn. Door sommige partijen is ook het belang van continuïteit in het college onderstreept, gelet op de diverse belangrijke, maar ook moeilijke dossiers.

In de gesprekken is geconstateerd dat in de groep van vijf grootste Goese partijen de programmatische spanning tussen SGP/CU en D66 het grootste is. Beide partijen met een spanningsvolle verhouding opnemen in een college draagt niet bij aan stabiliteit. Het benoemen van zogenaamde “vrije kwesties”, waarover in de gemeenteraad gesproken en besloten kan worden, helpt niet als deze punten juist van groot belang zijn voor de achterban; dan zijn juist duidelijke afspraken gewenst.

In de komende raadsperiode zullen de decentralisaties inzake jeugdzorg, participatie, persoonlijke zorg en hulp, alsmede de invoering van passend onderwijs veel aandacht vragen van college en raad. Lastig hierbij is dat regelgeving en budget voor het vormgeven van deze dossiers nog niet bekend zijn. De stabiliteit van een college wordt ondergraven, als naar verloop van tijd blijkt dat een partij in het college, niet de mede verantwoordelijkheid kan dragen voor het nemen van noodzakelijk maatregelen om de nieuwe gemeentelijke taken uit te voeren met het daarvoor beschikbare budget – inclusief de thans hiervoor gereserveerde gemeentelijke middelen – zonder zichzelf geweld aan te doen. Het verdient aanbeveling om zo’n situatie te voorkomen.

Op grond van voorgaande overwegingen adviseer ik de gemeenteraad van Goes om een formateur te benoemen, die in eerste aanleg een college bestaande uit de partijen CDA / SGP-CU / VVD tracht te vormen.

Indien dit niet lukt, kan er gekeken worden naar de combinatie CDA / SGP-CU / SP, respectievelijk CDA / VVD / D66.

Opgemerkt wordt dat in de gesprekken ook de mogelijkheid naar voren is gebracht om het collegeakkoord breder te laten ondertekenen dan alleen door de college vormende partijen. Als het zo ver is, dan zullen de verschillende politieke partijen deze mogelijkheid moeten beoordelen op de wenselijkheid en meerwaarde hiervan.

Omvang van het college

In het huidige college hebben naast de burgemeester drie wethouders zitting. Vanuit de wens en noodzaak om zorgvuldig met publieke middelen om te gaan wordt ook kritisch gekeken naar het aantal bestuurders. Naar mijn opvatting is het noodzakelijk dat de collegevormende partijen serieus met elkaar bespreken of drie wethouders voldoende zijn voor de gemeente Goes *gelet op de opgaven in de komende periode*. Hierbij zijn de volgende overwegingen aan de orde:

- ◆ In de komende periode vinden plaats de decentralisaties inzake jeugdzorg, participatie, persoonlijke zorg en hulp (WMO), alsmede de invoering van passend onderwijs. Deze decentralisaties vragen veel overleg tussen gemeenten onderling en tientallen betrokken instellingen. Er moet gemeentelijk beleid hiervoor ontwikkeld en bezuinigingen worden gerealiseerd. Bovenal zullen veel Goese burgers zich voor deze onderwerpen ook richten tot de Goese bestuurders. Het Goese bestuur staat bekend om zijn toegankelijkheid.
De opstartfase van deze nieuwe taken vergt veel overleg. Er is op gemeentelijk niveau hier nog nauwelijks ervaring mee opgedaan. Aansluitend zal er een extra inspanning moeten worden gedaan om het contact met de burgers te behouden op een wijze dat men in Goes gewoon is.
In de komende periode worden in Goes twee grote projecten uitgevoerd. De nieuwe afslag van de A58 en de werkzaamheden aan het spoor, waaronder de ondertunneling van de Van Hertumweg. Met name dit laatste project zal een grote impact hebben op de verkeersstromen in de stad. Spoorovergangen zullen voor enige tijd gesloten zijn en routeomleidingen zijn noodzakelijk. Burgers en bedrijven zullen hinder ondervinden van de werkzaamheden. Soms voor geruime tijd. Ook hier geldt dat een extra inspanning moeten worden gedaan om het contact met de burgers en bedrijven te behouden op een wijze dat men in Goes gewoon is. Dit om onvrede over de gang van zaken en onnodige (economische) schade te voorkomen.
- ◆ In de afgelopen raadsperiode is een aantal gemeentelijke activiteiten onder invloed van de crisis afgenomen. De ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig voor bijvoorbeeld nieuwe ruimtelijke initiatieven is zeer beperkt geweest. Nu de economische ontwikkeling weer aantrekt, wordt het ook weer drukker aan “het loket”. Dit is nu al voelbaar. In de gemeentelijke verhoudingen is het te doen gebruikelijk dat een wethouder vroegtijdig over initiatieven wordt geïnformeerd. Vaak door een bedrijf zelf. Hiervoor zal meer tijd nodig zijn van een bestuurder.
- ◆ De gemeente Goes is centrumgemeente voor de regio de Bevelanden en de Oosterschelderegio. Hoewel alle gemeenten gelijkwaardig zijn, zijn niet alle gemeenten gelijk. Er wordt voor het welslagen van gemeenschappelijk regelingen en samenwerkingsverbanden wordt vaak gekeken naar de gemeente Goes. De gemeente Goes heeft er ook groot belang bij dat de doelstellingen met deze regelingen worden gerealiseerd. Allereerst vanuit de inhoud, maar ook om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen. Daarnaast vanwege financiële redenen: er zijn bezuinigingen ingeboekt. Deze moeten worden gerealiseerd. Zonder toereikende bestuurlijk aandacht gaat dit niet lukken.
- ◆ Ook als het gaat om vertegenwoordiging van Zeeuwse gemeenten in VNG commissies wordt veelal gekeken naar de centrumgemeenten. De gemeente Goes heeft er baat bij indien bestuurders ook een netwerk buiten de eigen gemeente en provincie ontwikkelen. Het belang hiervan neemt toe.

Aanbevelingen

1. Neem de thema's mee die door de verschillende partijen in de gemeenteraad zijn benoemd en geprioriteerd als van belang voor een nieuw collegeprogramma. Dit draagt bij aan de herkenbaarheid en consensus in de raad.
2. Doe voluit recht aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad bij het vastleggen van de financiële uitgangspunten voor de komende raadsperiode, maar ook ten aanzien van de decentralisaties in het sociale domein. Binnen 1 of 2 weken moet het financiële kader voor het collegeprogramma door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Neem in het collegeprogramma op de wijze waarop de kaderstellende rol van de gemeenteraad ten aanzien van de decentralisaties in het sociale domein kan worden vorm gegeven.
3. Overleg met organisaties (in brede zin) over het voorgenomen beleid in het concept collegeprogramma, gericht op het kwalitatief versterken hiervan en het creëren van draagvlak.
4. Onderzoek in eerste aanleg een college bestaande uit de partijen CDA / SGP-CU / VVD. Benoem hiertoe een formateur van CDA huize.
5. Bespreek gedurende de collegevorming met elkaar de vraag of drie wethouders voldoende zijn voor de gemeente Goes gelet op de opgaven in de komende periode.

Tenslotte

Ik dank de gemeenteraad van Goes voor het in mij gestelde vertrouwen, de prettige gesprekken en de flexibiliteit bij het maken van afspraken. Met plezier heb ik invulling gegeven aan uw opdracht.

Ook dank aan de ambtelijke organisatie, die vlot antwoord heeft gegeven op mijn vragen. Bijzondere dank aan Ronald van Velzen, die als adjunct-griffier in daad en geschreven woord de snelle uitvoering van mijn opdracht heeft mogelijk gemaakt.

Harry van Waveren

Goes, 26 maart 2014

BIJLAGE

Procesafspraken collegeonderhandelingen 2014

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen 2010 heeft het presidium procesafspraken over de collegeonderhandelingen gemaakt. Deze afspraken hebben tot doel duidelijkheid te geven over de verschillende stappen die na de raadsverkiezingen zullen leiden tot een nieuw college met een collegeprogramma.

U wordt voorgesteld de onderstaande stappen ook als leidraad voor de collegeonderhandelingen 2014 te hanteren.

Stap 1. Interpretatie van de verkiezingsuitslag.

In de openbare raadsvergadering waarin de leden van de nieuwe raad geïnstalleerd worden (27 maart 2014) geven alle partijen een reactie op de verkiezingsuitslag. In volgorde van klein naar groot geven de fracties aan welke gevolgen de verkiezingsuitslag in hun ogen voor de samenstelling van het college heeft. De grootste fractie doet daarbij tevens een voorstel om een formateur aan te wijzen. Deze formateur is een persoon die op steun van een meerderheid van de raad kan rekenen en het verloopproces zal begeleiden.

Stap 2. Informatie.

De formateur zal alle partijen uitnodigen voor een vertrouwelijk gesprek. In dit gesprek komen de volgende vragen aanbod:

- Wil men zelf deelnemen aan een coalitie?
- Wat zijn de vijf belangrijkste punten voor het coalitieakkoord?
- Welke keuzes willen fracties maken bij oud voor nieuw beleid?
- Welke partijen zouden in eerste instantie dienen te onderhandelen over de vorming van een nieuw college?

Op basis van een inhoudelijke vergelijking van de verkiezingsprogramma's en de resultaten van de gesprekken zal de formateur aangeven welke partijen voor de eerste formatieronde uitgenodigd gaan worden. Dit maakt hij openbaar.

Stap 3. Eerste formatieronde.

De formateur nodigt de partijen die, op basis van zijn bevindingen, een gezamenlijke basis voor een collegeakkoord hebben voor een vertrouwelijk gesprek uit. Maximaal twee vertegenwoordigers per partij. In de gesprekken wordt nader onderzocht of er voldoende basis is voor de vorming van een coalitie. De financiële doorrekening van de eisen en wensen of bezuinigingen die in dit stadium van het proces aan de orde zijn gesteld moet beschikbaar zijn. Desgewenst kunnen meerdere gesprekken plaatsvinden. Het proces gaat verder, wanneer de partijen een collegeakkoord op hoofdlijnen hebben bereikt.

Stap 4. De formatie.

De formateur inventariseert de wethouderskandidaten van de verschillende partijen. Vervolgens leidt hij de vertrouwelijke onderhandelingen over de definitieve versie van het collegeakkoord. Bij deze onderhandelingen zijn, naast de twee onderhandelaars per partij, de beoogde wethouders aanwezig. In deze onderhandelingen worden ook afspraken over de portefeuilleverdeling gemaakt.

Stap 5. Benoeming wethouders.

In een volgende openbare raadsvergadering worden de wethouders benoemd en het collegeakkoord besproken. De taak voor de formateur is hiermee afgerond. De raad vraagt vervolgens aan het kersverse college om het collegeakkoord uit te werken in een collegeprogramma.

Stap 6. Vaststellen collegeprogramma.

Het collegeakkoord zal worden uitgewerkt in een collegeprogramma voor de komende vier jaar. Hierbij zal worden aangesloten bij de indeling van de programmabegroting en wordt zo concreet mogelijk aangegeven welke maatschappelijke effecten en doelen worden nagestreefd. De verschillende onderdelen van het programma worden voorzien van een financiële paragraaf.

Proces ondersteuning

Het proces van collegeonderhandeling zal ambtelijk worden ondersteund door de gemeentesecretaris en de griffier. De griffier zal optreden als ambtelijk secretaris van de formateur in de stappen 1 t/m 5 faciliteren. De gemeentesecretaris zal het proces inhoudelijk ondersteunen door een vergelijking van de verkiezingsprogramma's te laten opstellen en zorg te dragen voor de financiële vertaling. In de stappen 3, 4 en 5 zal de secretaris op verzoek van de formateur aanwezig kunnen zijn en inhoudelijk informatie aanleveren. De secretaris is verantwoordelijk voor stap 6, het opstellen van het collegeprogramma.

Vragen:

1. Kunt u instemmen met de voorgestelde zes stappen?
2. Kunt u instemmen met de voorgestelde invulling van de stappen of heeft een andere invulling uw voorkeur?
3. Kunt u instemmen met de voorgestelde proces ondersteuning?

Goes, 9 januari 2014

Hans Scherpenzeel